

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:
 Pe un an . . . . . 4 coroane.
 Pe o jumătate de an . . . . . 2 coroane.
 Pentru România 10 lei anual.
 Abonamentele se fac la „Tipografia” Iosif Marschall, Sibiu

Apare în fiecare Duminică

INSERATE:
 se primesc la Biroul administrației, (strada
 Poplăcii nr. 15).
 Un șir garmond prima dată 14 bani, a doua-ora 12 bani,
 a treia-ora 10 bani.

De preste săptămână.

Întemplantarea cea mai însemnată din săptămâna aceasta e izbucnirea războiului între Rusia și Japonia, în răsăritul depărtat. Duminică s'au rupt legăturile diplomatice între cele două țări, apoi s'au dat deja primele ciocniri și lupte pe mare. Izbucnirea războiului a făcut senzație (uimire) între politicieni și diplomați, deși războiul nu era cu totul neașteptat.

*

În Africa de mează-zi-apus, unde Hererii s'au răsculat împotriva Nemților, au fost ciocniri, fiind învingători Nemții.

*

În Viena delegațiile își continuă ședințele. Ministrul de războiu Pitreich a ținut o vorbire în subcomisia delegației ungare, accentuând unitatea armatei.

*

Despre toate aceste iubii nostri cetitori află descrieri în foaie.

— — —

Tunurile bubuie...

În sfârșit lucrurile au ajuns la adevărat! Pe când scriem aceste știri, în depărtatul Răsărit, în apele japoneze și chineze și pe malurile Coreei și Chinei bubuie tunurile, sbor șrapnelele și zuzetul lor pustiitor e secundat de pirații puștilor și de strigătul de războiu al luptătorilor... Războiul între Japonia și Rusia s'a început cu toată

furia, un războiu crâncen, asemenea căruia lumea n'a văzut de un pătrar de veac și mai bine

Causa războiului, după-cum am arătat în nr. 2 al foii noastre, este Coreea, îndeosebi Mangiuria. Aceasta țară cu numele stă sub stăpânirea Chinei, dar' de fapt ea este ocupată de Ruși, cari au făcut de-a lungul ei un tren și s'au incubat binisor în ea. Japonia însă din punct de vedere al negoțului său și chiar al ființei sale de stat neatârnat, nu poate să sufere nici în Coreea, nici în Mangiuria un vecin așa de puternic, cum e Rusia, care tinde a o strimtora de pretutindena.

De aci a urmat, că Japonia a provocat astă-toamnă pe Ruși să iasă din Mangiuria, dar' inzadar. Au urmat mai multe schimbări de note până acum. În timpul acesta, amândouă statele și-au adunat puterile și s'au pregătit de războiu. În săptămânile din urmă tot mai mult se vedea dușmănia între cele două țări, dar' cu toate aceste știrile din zi în zi, din săptămână în săptămână se schimbau, când mai războinice, când mai pacifice, până-ce trebile au ajuns acum la rupere totală.

Locul războiului e departe dela noi și departe sânt și țările, cari îl poartă, dar' cu toate aceste ne interesează și pe noi.

La întrebarea, că cine va învinge? nu se poate da azi răspuns, dar' e sigur, că dacă vor învinge Rușii, Japonezii vor fi împedecați pe mult timp în desvoltarea și frumosul avânt, ce l-au luat, ear' dacă Rușii vor fi învinși valoarea Rusiei și îngâmfarea ei s'a

dus pe copcă Aceasta din urmă ne interesează chiar și ca Români, cari dela Ruși n'am avut și nu putem aștepta nici un bine.

Dar' e de interes războiul și pentru ținuța puterilor europene. E întrebare, că nu se vor amesteca în treabă alte puteri, în locul prim Anglia, ca aliata Japoniei, și Franca, ca aliata cu Rusia. În acest caz s'ar naște încurcă și în Europa, mai cu seamă dacă considerăm, că după toate semnele în Macedonia se vor isca la primăvară nouă tulburări!

De aceea trebuie să urmărim cu luare aminte desfășurarea întâmplărilor.

Ruperea legăturilor.

Săptămâna trecută se credea încă, că se va putea susține pacea. Veniseră știri, că Rusia a făcut îngăduieli Japoniei. Știrile aceste nu s'au adevărit și Japonia ne mai putând aștepta tămândarea Rusiei, a făcut cel dintâiu pas spre războiu.

Duminică, în 7 l. c. Japonia a rupt legăturile diplomatice cu Rusia, îndrumând pe ambasadorul (încredințatul) său din Petersburg, Kurino, să părăsească Rusia, la ceea-ce Țarul asemenea a chemat acasă pe ambasadorul rusesc din Japonia, baronul Rosen.

Aceasta s'a și făcut cunoscut numai decât cu toți ambasadorii și consulii rusești din țările străine.

Făcându-se acest pas, nimeni nu mai nădăjduia în pace și în adevăr, că războiul s'a și început. După o telegramă a foaii »N. Fr. Presse« din Viena, Țarul a proclamat starea de

FOITA.

Poesii populare.

Din Sărd.

Com. de d-șoara, I Coman, învățătoare.
 Frunză verde, flori de soc
 Bată-te focul noroc,
 Că tot umbli împărțind
 Și nu dai la toți pe rind.
 Unii cer floare de crin
 Tu le dai earbă și spini.
 Ear' alții cer busuioc
 Tu le dăruiești mult foc.
 Foaie verde măgheran
 Cucule nu-mi fi dușman
 Că nu-mi-ai cântat de-un an.
 Cucule frumos la pene
 Hai la noi cântă-mi de jele
 Că eu bin' te-oi omeni
 Și ortac cu tin' oi fi.
 Dar' cucul nu mă ascultă
 Și de bine tot nu-mi cântă.

Cântă și rău îmi dorește
 Jelea rece mă topește
 Și necasul mă slăbește.
 La o tulpină de nuc,
 Cântă-mi dușmanul de cuc.
 Și așa-mi cântă de rău
 De seacă apa în tâu.
 Mai în jos pe o crenguță
 Cântă o mândră turturea
 Tristă ca inima mea
 Că nu-și află soția.
 Cântă și ear' se rotește
 Ca mândra când se gătește.
 Și și respiră penele
 Ca mândruța pletele.

Din Rășinar.

Com. de Iancu Droc.
 Pentru ochi ca mura neagră
 Ocolesc pădurea ntreagă
 Pentru ochi ca murele
 Rătăcesc pădurile
 Mândro dela noi la vale

Trandafir frumos răzare
 Unul mic și altul mare
 Cel mai mare-i roșu tare
 Cel mai mic s'a vestejit
 Dragi ne-aveam și ne-am urit.

Zua-i nor și noaptea-i nor.
 Io'mi petrec lumea cu dor,
 Ziua-i nor și noaptea stele
 Io'mi petrec lumea cu jele,
 Ajungă-te dorul meu
 Mândro tot la prânzul tâu
 Ajungă-te jelea mea,
 Mândro tot la cina ta
 Cina se n'o poți cina
 Pân' la mine vei pleca
 Prânzul se nu-l poți prânzi
 Pân' la mine vei veni
 Când se iai o bucatură
 Facăți-se peatră-n gură.
 Când vei lua lingura
 Rupă-ți dorul inima,
 Frunză verde de ovés
 Te cunosc mândro pe mers,

răsboiul Marți, în 9 l. c. la 3 ore d. a. pe când deja în răsărit bubuia tunurile.

Primele lupte.

Răsboiul se va purta atât pe mare cât și pe uscat. Inceputul s'a făcut pe mare. Japonezii au atacat înaintea portului rusesc Porth-Arthur flota rusească și cu torpede au făcut incapabile de luptă trei vapoare rusești. Știrea aceasta a telegrafat-o Țarului guvernatorul rus Alexeiev. Ea a produs întristare în Petersburg. Afară de aceasta Japonezii au mai prins două corăbii rusești.

Japonezii transportă cu mare grabă trupe și în Coreea, cum și pe malurile Chinei. În Coreea au până acum la 30.000 de soldați, cari au plecat spre capitala Coreei, Soeul. Un detașament a și sosit acolo.

Mai nou.

Cin Tiencin, se telegrafează, că în deosebite puncte ale Coreei au debarcat 36 mii de Japonezi cari toți pleacă spre Socul.

Tot spre Socul se îndreaptă, dinspre meazănoapte, o mare trupă rusească. Probabilă la Socul va fi o mare luptă.

Budgetul marinei austro-ungare, pe anul 1904 după-cum s'a prezentat în delegațiuni, este în total de 50 mi. cor., mai mult cu un milion, decât în anul trecut. Din aceasta sumă se vor face unele vapoare nouă și se va spori numărul marinarilor.

Oficerii. Ministrul comun de război a prezentat delegațiunii urmare o statistică a oficerilor armatei comune. Numărul total al oficerilor este 17.532. Din aceștia 4401 sunt cetățeni ungari, ear' 5856 știu vorbi ungurește.

Comitele Brașovului. De comite suprem al comitatului Brașov a fost numit deputatul dietal, Székely György. În cercul de alegere Ilyefalva, pe care l'a reprezentat noul fișpan, se va face alegere nouă de deputat dietal.

Delegațiunile, atât cea ungară, cât și cea austriacă își țin ședințele în Viena pentru a discuta și vota diferitele bugete, cum e cel comun de externe, de război, de marină etc.

In subcomisia delegației ungare mini

Pe mersul picioarelor
Pe purtatul poalelor
Mulți voinici bagi în păcate
Astăzi mâne ori poimâne
Mă bagi mândro și pe mine.

A mea muere îi muere
Că la cărcimă nu mere
Duce acasă câte o fele
Dacă o găta, eară mere.
Tu muere, tu muere
Las'o dracului ședere
Că cânepa noastră pierde.
Las'o naibii mei bărbate
Nu mă mai băga 'n păcate
C'om vinde-un burduf de brânză.
Și-om lua un val de pânză.
Harnică-i muierea mea
Las'o dracului s'o ea.
Că din cinzeci de fuioare
'Mi-a făcut o ștergătoare
Și din o sută de lani
'Mi-a făcut mânuiși la mâni.

strul de război Pitreich a ținut o vorbire în care a zis, că armata trebuie să rămână una și nedespărțită, în interesul întregii monarhii. Să înțelege, că aceste vorbe au infuriat pe »patrioții«, cari visează armată națională maghiară. De aci se deduce, că în dietă se va continua obstrucția.

Partidul lui Bánffy. Am scris de alte ori despre »partidul nou« (Uj párt), întemeiat de bar. Bánffy. Partidul s'a organizat în mai multe părți prin țeară și Duminică comitetul central executiv al partidului a avut prima întrunire, în care s'a hotărât că vor face o proclamație la popor, la care va fi alăturat și programul detaiat.

DIN LUME.

Răscoala Hererilor.

Lupta cu Négri răsculați în colonia nemțească din Africa de mează zi-apus continuă. La sfârșitul săptămânei trecute a plecat din Berlin o nouă trupă la Africa, anume 392 soldați, 13 oficeri și 3 medici.

Hererii răsculați au ucis mai mulți coloniști nemți. Din lupte cea mai mare a fost la Omaruru. Nemții, comandați de căpitanul Franko au respins pe dușman, care a suferit pierderi mari și au străbătut în oraș. Nemții au avut 5 morți și 11 răniți; 7 oameni au dispărut fără urmă.

Știri mărunte.

Noul minister al Serbiei s'a alcătuit sub președinția lui Sava Gruici; ministru de externe Pașici min. de război Putnik etc.

Sobrania (dieta bulgară) a fost închisă în 7 l. c. cu un mesagiu al principelui Ferdinand.

Șeful gendarmeriei din Macedonia, generalul De Giorgis a despus jurământul înaintea Sultanului.

În Madrid (Spania) mai mulți studenți au făcut o demonstrație republicană. S'au făcut câteva arestări.

Vremea.

În Europa vremea e moale, mai mult ploioasă. În Franța au fost și vifore.

La noi asemenea e vreme moale și umedă. Au început și vânturile.

Profetire: Avem să ne așteptăm la vreme moale, schimbăcioasă, cu vânturi; ici-colea umezeală.

Despre școală și viața noastră.

(Urmare).

Moșii și strămoșii nostri erau oameni cu mai mare cumpăt și fără pretențiuni. Moșii și strămoșii nostri trăiau o viață mai regulată din care pricină trăiau mai mult ca astăzi. Și se înmulțeau neamurile, căci nu arare-ori se întempla să locuească în una și aceeași casă și curte patru până cinci familii, și cu toate acestea tatăl era poruncitorul casei și a curții, până la moarte. Ei nu cumpărau nici vițel, nici purcel, dar' nici miel; ci numai vindeau. Tot acest lucru făceau ei și cu moșii. Să întreceau să cumpere, căci știau faptul, că al cui e pământul aceluia-i și țeara. Moșii și bunicele noastre nu puneau preț pe haine și pe modă, căci moda și sărăcia sunt gemeni. Astăzi însă toată lumea mai mult vrea să arete decât ce este în adevăr, ori-ce slugă și ziler umblă după modă. Când vezi o slujnică ori socăciță gătită pup, îți pare, că e domnișoară sau fată de bocotan. Și-apoi cându-i vezi, că se rup după modă, că ar dori să lucească

în ochii tuturor, îți vine în minte broasca din poveste, care văzând pe boul ce păștea pe malul riului, a cuprins-o în gâmfarea și a vrut să fie asemenea boului și s'a umflat broasca, s'a umflat așa de tare, până ce chiar a crepat.

Cârcimele, mă rog, încă nu erau așa dese ca astăzi, și nici oamenii nu le căutau așa de multe-ori ca în zilele noastre. De câte-ori vedeau o cârcimă, se fereau ca de foc, ear' feciorii când întorceau seara dela lucru cu fetele în jur cântau potrivit în doinele lor:

Vinul, țuica cui îi place
Nare cu ce se se îmbrăce.

De când is cârcimele 'n lume
Sameni grâu seceri tăciune.

Cucul cântă, mierla zice
Nu-ți bea banii mei voinice!

Și cântau de jale-așa ca să știe toți, că cârcima nu-i a bine și că nu-ți aduce nici un folos. Acuma însă s'au schimbat vremurile și prin urmare și cântecul. Când vedem fâgădăul, doinăm așa:

»Cine-a făcut cârcima 'n drum,
N'a făcut-o de nebun;
Ci a făcut-o de cuminte
Cine-o bea în ea să cânte!«

ori așa:

»Vai cât e de bună
Rachia de prună;
Dar' cea de cireasă
Și mai drăgălașă!
Din ce beau aș tot mai bea;
Par'că sunt făcut așa!«

Ba unii dintre noi mai facem rachiul și pe acasă și-apoi haide la beut..., ear' omul în beție toate le face. Eu am cunoscut un om bogat și de treabă, dar' de câțeva vreme încep să bea și s'a întemplat odată, că l'a ieșit în cale, când era beut, vecinul său cu potcă. Omul nostru, nici una, nici două lovi cu ciomagul în cap pe vecin, încât pe loc a și murit. Apoi haide la închisoare. Vinde vițoșoare, vinde tot nevasta lui ca să plătească avocatul, însă înzadar. În urmă, s'ermana femeie să îmbolnăvi și ea de inimă rea; ear' moș Sandu, că așa îl cheamă, șede la închisoare și duce dorul economiei. Dar' acum e prea târziu. Știți cum s'a scornit rachiul? Ascultați-mă pe mine:

Ice că mai de mult erau oamenii mai buni ca astăzi, din cauza asta mai marele dracilor, Scaraoschi, s'a mâniaț foc, că nu poate câștiga credincioși pe seama iadului. A trimis deci câteva spirite rele pe pământ ca să facă câte și mai câte bazaconii; dar' oamenii tot drepti au rămas și așa și iadul tot gol a fost. Văzând aceasta Scaraoschi ori Lucifer — ducă-se pe pustii, a chemat pe toți dracii la sfat; atunci eată, că vine și un drăculeț schiop și zise: lăsați-mă pe mine pe pământ numai doi ani, că mă prind pe ori și ce, că am să vă umplu iadul. Zis și făcut...

Drăculețul a venit pe pământ și într'un oraș mare și-a deschis o boltă într'o casă mică. În boltă ținea tot felul de glăji cu beătură și o bute mare plină de horincă. Dracul a chemat pe 2—3 oameni în boltă și le-a dat din butea cea mare să bea ca să vadă oamenii ce beătură ține el. Și beau oamenii și erau veseli și-și mai uitau de

grijile vieții. Și se-i fi văzut apoi în cărcima schiopului, ci, că din ce beai mai mult întineresti și devii vesel. Așa s'a început. Acum însă drăculețul vindea beutura pe bani, căci gândeai că dracii toți din lume s'au adunat acolo. Unii se ocăriau, se împingeau, ba unii mai la urmă se și trăsneau cu palmile și cu pumnii până la una. Mai cădeau apoi și pe jos și se murdăriau cu tină vorba ăluia: Rachiul-i din sânge de vulpe, de aceea cel ce bea e șiret ca vulpea; îi cu sânge de lup, de aceea cel ce bea se face rău ca lupul; și mai la urmă e amestecat rachiul și cu sânge de porc, de aceea cel ce-l bea se face ca un porc... Și eată oameni buni, că nici nu s'au împlinit acei doi ani și iadul era plin de credincioși.

(Va urma).

Isidor Dop.

Înmormântare în anul 1903, vom începe prin a constata, că:

în intervalul dela 8 Iunie 1900, timpul activării Reuniunii, și până la 31 Decembrie 1903, au trecut prin mâinile noastre sub titlul taxe de înscriere, taxe à 60 bani după casurile de moarte, interese după depuneri, dăruiri în memoria iubiților reșoși, răscumpărări de felicitări etc., suma totală de cor. 10.218·21, din cari cor. 1018 taxe de înscriere à 2 cor. dela 509 membri, cor. 7877·60 taxe à 60 bani după casurile de moarte; cor. 30·00 diferite dăruiri; cor. 302·14 interese după depunerile proprii și cor. 46·70 interese după depunerile fondului »Asilului«;

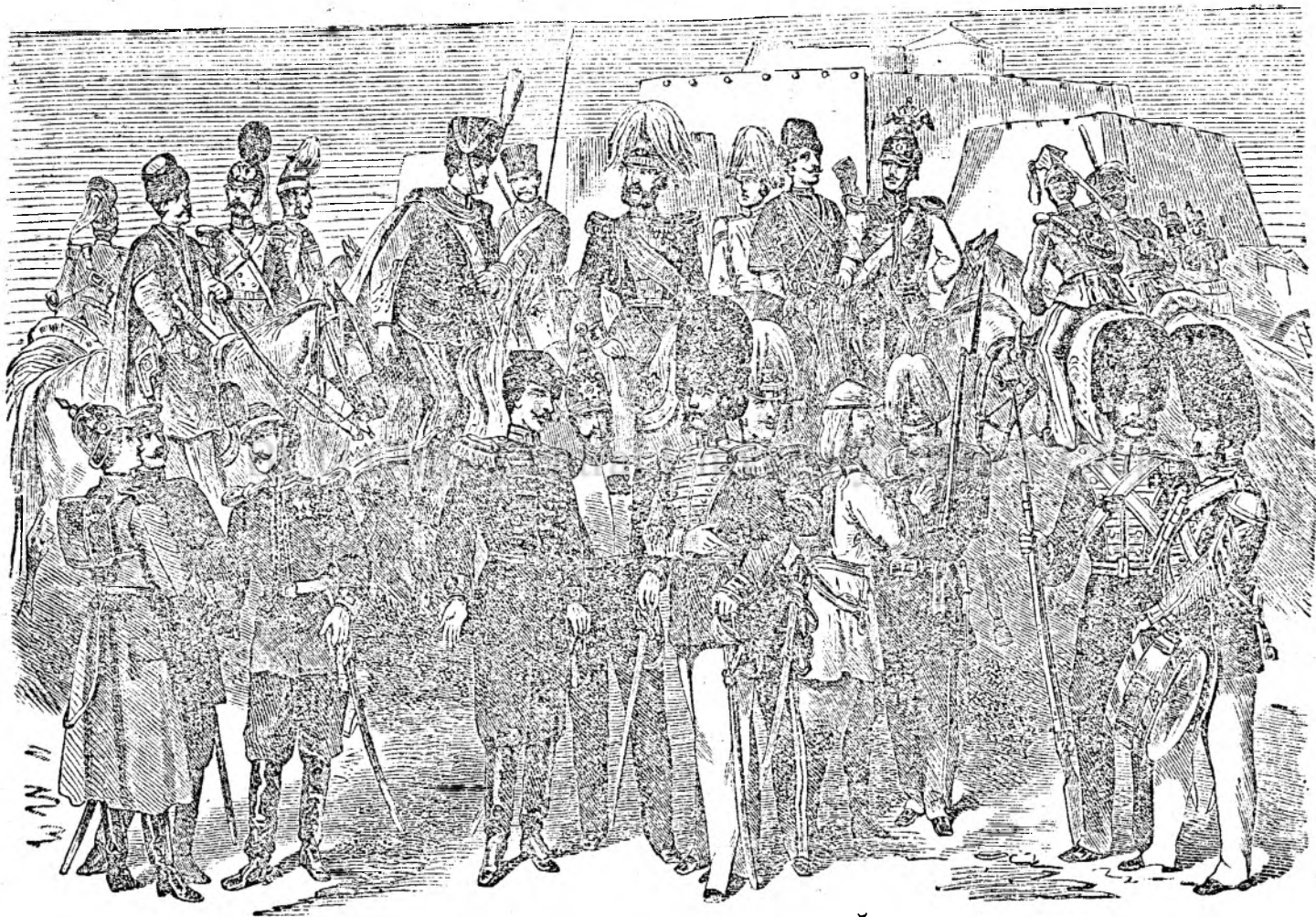
sub titlul ajutoare am plătit suma de cor. 4886·50 după 45 casuri de moarte;

dispunem de suma de cor. 140·16 în număr; cor. 564·06 elocare la »Albina« și cor. 3000 în scrisuri fonciare »Albina«, sau în total de cor. 3704·22 cari formează averea proprie a Reuniunii;

era mai mare, când casul de moarte pe cei mai mulți i-a surprins fără a avea v'un singur ban în casa lor, pe lângă că au fost în pozițiune de a-și împlini cu sfințenie suprema datorință creștinească, de-a face iubitului reșosat o înmormântare vrednică și cinstită, dar' în multe casuri minorenii și veduvele, lipsite de părinți respective de soți, și-au acoperit și alte trebuințe. Intre membrii reșoși au fost și de aceia, cari străini în Sibiu și neavând pe nimenea și nici un fel de avere, — astrucarea cuviincioasă a rămășițelor lor pământești s'a făcut sub îngrijirea direcțiunii. Acestea constatate în genere, trecem la activitatea din 1903

În cursul acum amintitului an am solvit ajutoare după următorii 16 membri reșoși și anume după

1. Ana N. Stângaciu, decedată la 3 Ianuarie 1903;
2. Ana Crețar, decedată la 29 Ian. 1903;
3. Dr. D. P. Barcianu, referent consi-

TIPURI DIN ARMATA RUSEASCĂ.

Tipuri din armata rusească.

— Vezi ilustrația. —

Acum când din prilejul războiului cu Japonia se vorbește mult despre Rusia și despre armata ei, credem, că facem o plăcere cetitorilor noștri, dând tipuri din armata rusească. În chip sânt ofițeri și soldați din toate soiurile de arme, în uniformele lor deosebite.

A IV-a

Adunare generală

„Reuniunii române de înmormântare din Sibiu“.

În adunarea generală a Reuniunii, ți nută Vineri în 30 Ianuarie 1903, direcțiunea a prezentat următorul

Raport general:

Onorabilă adunare generală!

Venind a ne da seama despre rezultatul muncii îndeplinite de Reuniunea noastră de

fondul »Asilului«, întemeiat în 1900 cu chiemarea de-a încălzi și nutri cu timpul orfanii și neputincioșii noștri, la 31 Decembrie 1903, dispune în total de cor. 878·05 depuse la institutul de credit și economii »Albina«, el în intervalul dela 1900—1903 a primit sub titlul 10% detragere din ajutoarele după 45 casuri de moarte suma de cor. 488·65; competențele directorului P. Lucuța dăruite cu cor. 180, ale secretarului Vic. Tordășianu deasemenea dăruite cu cor. 135, alte daruri cor. 27·70 și interese după depuneri cor. 46·70;

averea proprie a Reuniunii cu a fondului »Asilului« reprezintă suma de cor. 4582·27;

din gruparea membrilor reșoși după pozițiunea socială și după ocupațiune, rezultă, că numai puțin de 31 membri au aparținut clasei muncitorilor, 3 clasei meseriașilor și 11 clasei așa zise a inteligenței. E vedită deci marea binefacere, ce Reuniunea noastră o revarsă asupra clasei celei mai lipsite și mai avasate la ajutor, asupra clasei muncitorilor, mare parte zileri. Moștenitorii membrilor noștri reșoși, prin aceste ajutoare, primite nu odată, când lipsa

storial, decedat la 17 Februarie 1903;

4. Alexandru Murășanu, econom, decedat la 6 Martie 1903;

5. Elena Micu, decedată la 4 Mar. 1903;

6. George Simtion, econom, decedat, la 16 Martie 1903;

7. Constantin Rența, econom, decedat, la 25 Martie 1903;

8. Maria G. Lomnășan, decedată la 27 Martie 1903;

9. Maria Zidu n. Boier, văduvă de funcționar de bancă, decedată la 29 Apr 1903;

10. Lazăr Negrilă sen, econom, decedat la 1 Maiu 1903;

11. Nicolae Moise, ziler, decedat la 3 Maiu 1903;

12. Ioan Trifan, muncitor de zi, decedat la 9 August 1903;

13. Alexandru Taban, econom, decedat la 9 August 1903;

14. Zaharie Boiu, asesor consist. emer., decedat la 6 Noembrie 1903;

15. Maria Stoica n. Iosif, decedată la 21 Decembrie 1903 și

16. Maria Feldiorean, decedată la 28 Decembrie 1903.

Prin aceste date se învederează, că cele mai puține cazuri de moarte se ivesc în cursul lunilor de vară și cele mai multe în lunile de iarnă, când cea mai mare parte a membrilor din clasa muncitorilor lipsită e de mijloace bănești, lucru, ce pricinuieste și el însemnatele restanțe de taxe dela încheierea anului.

Ajutorul, oferit membrilor răposați în 1903, a fost de cor. 1825, din cari s'au detras în favorul fondului »Asilului« și s'au depus în libelul respectiv cele 10%, statutare cu cor. 18250 cum și o diferență de 10 bani, neconstată în a. tr.

În cursul anului 1903 s'au primit 34 membri noi, cari au solvit taxa de înscriere cu câte 2 cor. și răscumpărând câte 3—10 cazuri de moarte au fost trecuți în locul membrilor răposați respective în locul cslor repășiți și excluși.

Activarea secției a 2-a independentă, din nesuficiența numărului prescriș de membri, a rămas pe alte timpuri.

Cu considerare la multele restanțe de taxe după casurile de moarte, la strămutarea domiciliului și la alte împrejurări, direcțiunea nevoită a fost, în parte la cere proprie a exclude din șirul membrilor următorii foști membri: Nicolae Buian, Iustina Greavu, Aron Lupean, Ana Lupean, George Mohan, I. Mărginean, Iustina Olariu, G. Popadan, Victor Ancean, Vasile C. Osvadă, Maria Binder și Ana P. Mustea. Direcțiunea va folosi în timpul cel mai apropiat toate mijloacele ce 'i stau la dispoziție cu scop de-a regula afacerile de restanță, chiar și cu eventuala escludere a unui mai mare număr de membri, altfel prevăzute și de statute.

(Va urma).

De pe Câmpie.

— Petrecere în Coc. —

— Febr. c.

Tinerimea română din Cocul-de-Câmpie, sub conducerea actualului învățator a aranjat în 9 Ianuarie st. n. a. c. a treia zi de Crăciun, în școala gr-cat. din loc, o producțiune teatrală împreună cu joc. S'a jucat piesa »Pisica«, comedie în un act de Th. Alexi, afară de aceea a mai fost un dialog, declamări și cântări. Toate punctele au reușit peste așteptare bine. Producțiunea s'a ținut în două rinduri la 2 ore p. m. s'a ținut pentru popor, ear' pe la 6¹/₂ pentru inteligență. După producțiune a urmat joc. Poporul și-a petrecut în o casă bisericească lângă edificiul școlii, ear' inteligența în școală. Petrecerea atât deoparte cât și de cealaltă a decurs în cea mai bună ordine până după răsăritul soarelui.

A fost atâtă chiu și cânt
Cum nu s'a pomenit cuvânt
Și soarele mirat sta 'n loc
Că 'l-a ajuns și-acest noroc
Să vadă el atâtă joc
In — Coc.

Rezultatul a fost următorul: Dela popor s'a adunat 44 coroane 74 bani. Dela inteligență 44 cor. 80 bani și adică: Fodor Károly, A. Vlasa, câte 4 cor.; V. Suci, V. Oltean, câte 1 cor.; fam. Bozdog, 3 cor.; M. Moldovan, V. Sandru, Ioan Hârșan, Iuliu Hârșan, B. Pop Lup S. Rus, A. Pop, fiecare câte 1 cor.; P. Moldovan, 50 bani; V. Bugner, 1

cor. 30 bani; fam. Ignat, 2 cor.; Szentkirályi Geza, 10 cor.; Jona Lajos, 4 cor.; E. Seiche, 2 cor.; I. Pop, 1 cor.; I. Bugner, Goldstein Simon, câte 2 cor.

Total fiind adunat 89 cor. 54 bani din care subtrăgându se spese de 51 cor. 86 bani a rămas venit curat de 37 cor. 68 bani. Venitul curat a fost destinat pentru înființarea bibliotecii poporului din loc.

Cenarin.
curat. prim.

Faptele unui preot.

Cireșia, Nov. 1903.

(Urmare și fine).

Nu-'i vorbă la sfânta biserică din Cireșia prin unii și alții s'au făcut unele daruri. Ba recunosc cu toată plăcerea că pentru repararea și aducerea în rind a acestei biserici a lucrat mult și părintele Grozavescu. Dar' ce folos de toate acestea dacă el ce face cu o mână strică cu cealaltă; dacă el nu lucră pentru creșterea religioasă-morală a poporului, nu pentru umplerea cât de mai cu mulți credincioși a sionului Domnului, nu pentru deșteptarea și luminarea poporului și nu pentru de-a propovedi pacea și iubirea, ci precum se poate vedea din faptele arătate în cele de până aci, — lucrează chiar contrariul, învățând poporul la intrigi și procese, și ațîindu-'l contra învățătorului, îl îndepărtează de școală și creșterea binefăcătoare, și prin ținuta sa documentată la concertul și examenul meu, se face de ris și ocară înaintea străinilor, dând exemple atât de triste poporenilor sei.

Incheiu cu dorința de-a nu mi se mai da ocaziune de-a scrie despre așa lucruri triste și dureroase. Și de-a nu fi silit a scrie mai multe din faptele acestui preot, care de sigur că la acest raport al meu va răspunde după datina sa, Dumnezeu știe prin câte adevăruri și declarațiuni câștigate dela poporeni și seduși și ațîțați în contra mea.

Declar însă de pe acuma că pe atestatele ori declarațiunile sau mai știu eu ce, ale dînsului, câștigate dela foștii sei poporeni din Cireșia Zevoiu, eu nu voi da nimica. Și din cele descoperite până aci cunoscând și onoratul public cetitor temeinicia lor, îmi place a crede, că asemenea va fi în curat cu valoarea eventualei escuze a părintelui Grozavescu, proptită chiar și cu astfel de documente. De altcum îi stă în voie părintelui Grozavescu că dacă doar' cugetă, că cele scrise de mine nu corespund adevărului, să mă tragă în judecată. Și atunci îl asigur pe bravul părinte, că nu numai voi dovedi toate cele scrise despre sfinția sa, ci îi voi mai servi și dovedi și alte fapte mult mai »frumoase« ale domniei sale.

Așa-'i și nu altcum, bravele părinte Grozavescu. Făcutu-te-'ai luntre și punte, denunțator și mare patriot, luatuția-'i în ajutor pe cine ai putut prinde, legatui tovrășie până chiar și cu unicul Jidan din sat, numai și numai ca să mă poți îndepărta din Cireșia. Dar'

vezi dusuți-s'au prietini, și dusute-ai d-ta din Cireșia, eu har Dlui, tot am rămas. Căci vezi d-ta, ca preot trebuie să știi atâtă, că cu neadevăruri și rafinării nu totdeauna învinge omul, măcar să fie acel om chiar și un preot Grozavescu, și că cel-ce începe cu minciuni, o gată cu rușine!

Mihail Bobișiu,
inv. comunal.

Dela teatru.

Sunt puține piesele cu un subiect religios, mai bine zis, cu un subiect luat din viața sau din timpul, în care se afla pe pământ Domnul nostru Isus Christos.

Așa o piesă s'a predat Luni și Marti seara. S'a reprezentat anume piesa: »Maria de Magdala« în 5 acte de Paul Heise. Piesa aceasta e luată din viața sfintei Magdalene, luptele și suferințele ei.

Rolul Mariei 'l-a avut Marie Scherer. 'L-a jucat cu destoinicia obicinuită. Scenă de bravură a avut mai cu seamă în actul al IV-lea.

Foarte natural a predat dl Seger pe »Iuda Isarioteanul«, pe demonul care a vândut pe nevinovatul Isus la Caiafa. Caiafa a fost reprezentat de dl Sodek. A predat foarte bine pe preotul, care nu ține la aceea că: »Dați împăratului, ce e a împăratului, eară Domnului ce a Domnului«, ci: »Dați împăratului ce e a împăratului, eară preotului ce e a preotului«.

Bine au mai jucat dl Kompe pe Flaviu, nepotul lui Pilat din Pont.

Miercuri seara sa reprezentat comedia: »Hasemanns Tochter« în 3 acte, cu succes foarte bun.

Joi seara s'a reprezentat comedia »Wienerinnen«, cunoscută de acum anul.

Glg.

Abonați „Foaia Poporului“.

Rugăm pe toți prietini înaintdrii poporului nostru, a lăți »Foaia Poporului« în cercul cunoscuților și amicilor lor și a stărua ca ea să fie cetită și abonată tot de mai mulți. Făcând aceasta, fac un bine oamenilor dela țeară, de oare-ce »Foaia Poporului« este scrisă anume pentru trebuințele poporului și luând în socoteală mărimea și cuprinsul ei bogat, este cea mai ieftină foaie românească.

Abonamentele sunt următoarele:

Pentru Austro-Ungaria.

Pe un an întreg . . . . . 4 cor.
Pe o jumătate de an . . . . . 2 cor.

Pentru România, Bulgaria, Rusia și America:

Pe un an întreg . . . . . 10 franci (1el).
Pe o jumătate de an . . . . . 5 franci.

Pentru a pute ține bună rînduială, onorații abonați, vechi și noi, sunt rugați a băga bine de seamă la următoarele

Pe timp mai scurt nu putem primi abonamente, nici dela alt termen, decât pe o jumătate de an, sau pe un an.

Administrațiunea
»Foi Poporului«.

PARTEA ECONOMICĂ.

Cartofii.

Dela descoperirea Americii prin Cristofor Columb la anul 1492, Europeanilor nostri li-s'au deschis drumul către lumea nouă, de unde apoi au început a aduce fel și fel de fructe și sămânțe, de cari pe aici lipseau cu totul. Intre fructele aduse din America se numără și cartofii sau crumpele, picioicele, gogoășele, merele sau perele de pământ, după-cum se mai numesc acelea în deosebitele locuri.

În privința aducerii cartofilor în Europa sînt două păreri: unii susțin că viceadmiralul Valter Raleigh 'i-ar fi trimis mai înainte în Anglia, unde au fost cultivați apoi chiar în grădina regească, mai cu seamă pentru florile lor; alții din contră susțin, că vestitul corăbier Francisc Drake, 'i-au trimis unui amic al său în Anglia, care apoi a stăruit foarte mult pentru cultura și răspândirea lor. În semn de recunoștință pentru aducerea cartofilor în Europa, lui Francisc Drake 'i-s'a ridicat la anul 1553 un monument frumos în orașul Offenburg din Baden.

În Anglia, unde s'au cultivat mai înainte cartofii, s'au întemplat cu ei și lucruri ciudate, vrednice de însemnat. Astfel amicul lui Drake, cultivând cartofii și crezînd, că tuberculele acelea de pe curpeni se mîncă, când au văzut apoi, că sînt coapte, le-au adunat, le-au fert și pregătît cu zahăr, apoi a chemat mai mulți prietini, ca să se oaspete cu toții din fructele cele nouă trimise din America. După-ce însă le-au gustat, toți 'și-au dat părerea, că: fie că nu le place pământul în Anglia; fie că nu se cunoaște cu deamănuntul modul lor de cultură, ei nu le află destul de bune și gustoase, pentru de-a fi vrednice de o cultură mai estinsă.

Supărat de aceasta întemplant, amicul lui Drake, a poruncit grădinarului său, ca să smulgă cartofii din grădină și să-i arunce în foc. Acela a făcut întocmai, după-cum 'i-s'a poruncit. Dar' cum s'a întemplat, cum

nu, destul că cu curpenii au ajuns în foc și câțiva cartofi crescuți în pământ, cari apoi s'au copt bine acolo. Într'aceea mergînd și proprietarul în grădină, calcă din întemplant pe un astfel de cartof copt în foc și căutînd mai deaproape la acela, 'i-s'a părut mirosul lui de tot plăcut. De aceea a întreat pe grădinar, că de unde sînt fructele acelea negre? Grădinarul 'i-a răspuns, că dela plantele cartofilor, pe cari le-au smuls din pământ. În urma acestei descoperiri, cercetînd apoi mai de aproape la rădăcinile curpenilor, au aflat adevărații cartofi în pământ, pe cari apoi cocîndu-'i și ferbîndu-'i 'i-au aflat de tot buni și gustoși.

După întemplantul acesta, amicul lui Drake a invitat din nou pe prietini săi la ospet și pregătînd cartofii foarte simplu 'i-a invitat ca să guste acum fructele cele nouă, trimise lui de către Drake, spunîndu-le totodată, că nu cei de pe curpeni, ci cei din pământ sînt adevărații cartofi. Toți 'i-au aflat de buni și gustoși, după mîncare, și vrednici de-a fi cultivați peste tot locul.

În timpul din urmă, mai mulți naturaliști, cari au făcut cercetări mai amănunțite la fața locului, susțin că cartofii au crescut sălbatici în America cu sute de ani mai înainte, dar' locuitorii de acolo, în partea cea mai mare, nu 'i-au știut întrebuița până la anul 1520. Atunci mergînd o corabie de Spanioli în ținutul Pigafetti din Brasilia (America) a dat peste ei în pământ și înțelegînd dela locuitorii aceluia ținut modul lor de pregătire, a adus o corabie încărcată în Spania, unde se zice, că mai înainte au fost cultivați sub numele de batatos. Insuși renumitul scriitor vechiu Humboldt susține, că cartofii au fost cultivați mai înainte în Spania sub numele de mai sus. De aceea până astăzi în Italia și Grecia se mai numesc patatos și patata.

În nici o țeară de pe fața pământului nu sînt cartofii așa de prețuiți ca în Irlanda. Aci patru din cinci părți ale locuitorilor trăesc numai cu cartofi și aceia, cari adună roduri mai îmbelșugate din aceia se țin cei mai fe-

riciți, de oare-ce locuitorii țării respective nu prea au pământul lor propriu, ci țin dela domni pămînteni câte o bucata, pentru care trebuie să presteze apoi anumite zile de lucru peste an, Când nu se fac cartofii, sute de mii de locuitori stau să piară de foame. de oare-ce a șaptea parte a locuitorilor sînt zileri, cari trăesc numai în bordeie și colibi de pământ.

În Franția cartofii au ajuns mai înainte la Paris în anul 1616 și s'au cultivat ca ceva raritate pentru familia regească. După foametea cea mare din anul 1785, Academia franceză de știință s'a văzut îndemnată a publica un premiu pentru un concurs de cuprinsul următor: »Cari plante cultivate, ar fi mai acomodată de-a pute înlocui cerealele sau bucatele?« Premiul aceluia concurs 'l-a câștigat apotecarul Parmentier, care a recomandat cultura cartofilor, obținînd dela regele Ludovic al XIV. și un loc ca de 50 jugere spre scopul acela. Dar' mai nime nu se interesa de nouele fructe. Atunci 'și-au luat refugiu la o apucătură dibace, care apoi a și succes de minune; s'au pus adecă mai multe table împrejurul locului cultivat cu cartofi cu inscripțiunea, că: »Nime să nu îndrăznească a se atinge de plantele cultivate aci în pământ!« Urmarea acelei opriri a fost, că cetind trecătorii scrisoarea de pe table, au început a se furișa la ei și în decurs de câteva nopți, toți cartofii au fost furați din pământ. În modul acesta cultura lor s'a lătit curînd în întreagă Franția.

În Italia cartofii au fost cultivați mai înainte în Toscana de către niște călugări carmeliți, cam pe la anul 1625. Dar' poporul nu s'a prea însuflețit de cultura lor până după foametea cea mare din anul 1817. Chiar și acum cultura cartofilor se reduce mai cu seamă prin grădini, pe unde se cultivă apoi mai cu seamă pentru vânzare.

În țările nemțești, cartofii au fost importați la anul 1587 de către medicul Scholtz din Breslau, care a trimis apoi câteva esemplare și directorului grădinei imperiale Closius din Viena.

VESELIA.

— Foița glumeată a »Foi Poporului«. —

Săcuiul la America.

Un Săcui s'a săturat
De papricașul din sat,
Și din țeara ungurească
S'a decis ca să pornească,

La America să meargă
Cu familia întreagă,
Ziua bună 'și-a luat
Dela prietini din sat.

Pe drumul lung a pornit
Când la Hamburg a sosit,
În hotel el a intrat
Pe hotelier 'l-a întreat:

De poate ca să 'l primească
Ostenit să odihnească

În o sală potrivită
Cu familia 'i cinstită.

Și răspuns a căpătat
Pe nemție respicat,
Că numai o sală are
Cu două paturi, în care

În unul e un călugăr
Cuvios sfînt, ca un ânger
Dacă vrea ca să primească
Acolo să odihnească,

Săcuiul s'a învoit
Ear' pe Neamț 'l a agrăit,
Rugându-'l ca să-'l deștepte
Când a fi la ora șapte.

Apoi în sală-a intrat
Unde de loc s'a culcat
Și bine s'a așezat
Până ce-a fost deșteptat

Somnoros cum s'a sculat
Repede s'a îmbrăcat

Dar' el nu a observat
C'alui haine le-a lăsat

Și rasă a îmbrăcat
A monachului din pat,
Apoi așa-a pornit
În coridor când a sosit.

În oglindă s'a uitat
Și pe loc s'a 'nfuriat.
— Ebbata! Strigă rîstit
Acel neamț afurisit

Nu m'a sculat pe el mine,
Convenindu-'i doar' mai bine
Pe monach 'l-a deșteptat
Pe mini să dorm m'a lăsat.

T. Borza.

Tigani stupari.

D'auzit'am de Români
Că stupii sînt foarte buni,
Haia zuma, zuma, zuma,
Del moral codel codina.

Tot pe timpul acela au fost importați și în Elveția, unde Bauchin, medic și botanic renumit 'i-a studiat și descris mai de aproape, dându-le totodată și adevăratul nume botanic de: *Solanum tuberosum*.

Dar' și în țările nemțești cultura cartofilor nu s'a prea lătit până după foametea cea mare din anul 1771, în care numai în Bohemia au murit ca vre-o 200 de mii locuitori, după care foamete apoi stăpânirea a luat cele mai aspre măsuri pentru importul și cultura lor, punând ostași anumiți, ca să supravegheze pe oameni la cultura acelora.

La noi în Austro-Ungaria, cartofii au început a fi cultivați cam de pe la anul 1530, dar' într'o măsură neînsemnată. Urmând după aceea mulți ani ceroditori, împărăteasa Maria Terezia a dat cele mai aspre porunci pentru cultura lor, împărțind locuitorilor pe cele mai multe locuri chiar pe nimic cartofii de lipsă pentru sămânțat sau pus.

Intemplantându-se și la noi foametea cea mare din anii 1815—1817, cu deosebire Ungaria a suferit nespuse de mult în urma aceleia, așa încât împăratul Francisc s'a văzut din nou silit a da cele mai părintești învățături și povețe prin comandele militare, pentru cultura cartofilor și a cucuruzului, care încă numai atunci a început a fi cultivat mai cu deadinsul, împărțind eară pe cele mai multe locuri sămânța de lipsă locuitorilor pe nimic.

O parte a diregătorilor publici, cari erau mai cu seamă de prin țările nemțești și aveau oare-cari cunoștințe practice despre cultura acelor bucate, erau însărcinați înadins să povățuească pe locuitorii țărani la cultura acelora. Încercările lor binevoitoare însă nu prea erau băgare în seamă, ci pe unele locuri țărani le strigau în ris: »Neamț. Neamț, cotrofleant!» (Cartofel — Pflanzler), cari cuvinte se mai pot auzi până astăzi pe câte un loc la adresa străinilor, cari se mai încearcă a-l povățui și îndemna la vre-un lucru nou.

La noi în Ungaria 'și-au câștigat mari merite pentru cultura cartofilor

palatinul Francisc Vesselényi și contele Iosif Teleky. Acest din urmă a dat în decursul unui singur an cartofi de prăsilă în sumă de 500 florini și alți o mie de florini a împărțit apoi ca premii între economii accia, cari au avut roduri mai îmbelșugate de cartofi.

Pe unde pământul nu a prea fost priincios culturai cartofilor, fiindcă ei iubesc mai cu seamă pământul năsipos, petros și locul întreg din țelinile mai ridicate, pe acolo ei nici nu au prea prins așa rădăcini până astăzi; pe unde însă pământul a fost mai priincios culturai lor, cum e pe la noi în țeara Oltului bunăoară, apoi partea despre mează-noapte a Ungariei locuită de Slovaci, Germania de mează-noapte și Irlanda, aceia se cultivă într'o măsură foarte însemnată și contituiesc nutremântul de căpetenie al locuitorilor, așa încât întemplantându-se în vre-un an, ca se nu se facă, locuitorii acelor ținuturi stau să piară de foame.

Cele mai bogate roduri de cartofi le are Germania, care în tot anul scoate din pământ la 400 milioane de hectolitri, după care urmează Franca cu 120 milioane de hectolitri, apoi Austro-Ungaria cu 100 milioane de hectolitri, Anglia cu 95 milioane hectolitri, Belgia cu 30 milioane hectolitri, Spania cu 20 milioane hectolitri, Svedia cu 15 milioane hectolitri, Portugalia cu 5 milioane hectolitri, ear' Statele-Unite din America scot și ele din pământ 100 milioane hectolitri de cartofi.

Despre celelalte state europene și americane lipsesc în parte datele statistice cu privire la roada cartofilor, atât însă este constatat, că astăzi nu se mai află petec de pământ, pe unde să nu fie cunoscută cultura lor.

Despre rodurile de cartofi și nutrirea oamenilor și a animalelor cu acelea, un învățat vestit a zis următoarele cuvinte însemnate: »Cartofii sunt dar' al lui Dumnezeu, cel mai plăcut nutremânt al bogatului și pâinea cea de toate zilele a săracului!»

Ioan Georgescu.

Cum să cunoaștem ce-i trebuie pământului.

(Urmare și fine).

Un agricultor, care lucrează o moșie fără a face un câmp de încercări de câțiva metri pătrați, seamănă cu marinarul care s'ar aventura pe mare fără busolă (magnet) și fără să se orienteze unde se află și în cotro merge.

Eată modelul unui câmp de experiență, care n'ar trebui să lipsească nici de pe o moșie. Vor fi șase patrate despărțite între ele prin cărări. Pe 1-a se va sămăna grâu; pe a 2-a mazăre; pe a 3-a cucuruz; pe a 4-a sfeclă; pe a 5-a lucernă; pe a 6-a napi. Grâul ne va arăta de are pământul de-asaupra (solul) azot, sfecla dacă-l are sub solul; mazărea va arăta de are solul potasă, lucerna dacă sub-solul; cucuruzul va arăta dacă solul are acid fosforic; ear' napii, dacă are sub solul. Dacă toate aceste vor ieși bune, pământul e foarte bogat, are toate cele patru elemente și la față și la adânc; nu reușește nici una li trebuie îngrășământ complet. Dacă unele reușesc și altele nu, vom scoate încheeri, cum s'a văzut mai sus.

Cel mai elementar câmp de experiență, ar fi două bucățele de câte un metru pătrat, una sămănată cu grâu și alta cu mazăre. Ba chiar în oale de flori putem analiza pământul prin plante. Însă câmpurile de experiență cu îngrășăminte felurite sânt mult mai de folos. Dacă în loc de-a cultiva pe fiecare părticică numai un fel de plante, vom avea grijă să luăm părticicelile destul de mari, ca să sămănam pe ele cât mai multe plante, lumina ce vom câștiga va fi cu atâta mai mare și mai ușoară de înțeles.

Dar' câmpul de experiență cel mai complet din lume și care a slujit de model tuturor celorlalte, e cel dela Vincennes (Franca). A fost întemeiat la 1859 de guvernul francez și în 1860 au fost cele dintâi roade ale lui Georges Ville. Câmpul nu e mai mare de 4 hectare, pe cari sânt și clădirile pentru cursuri, serviciu, expoziție etc.

În câte 6 conferințe pe an, Duminecile din Iunie și Iulie, Ville explica principiile sale frunțașilor agriculturii, oamenilor de stat, învățaților veniți din țări depărtate.

Câmpul de experiență e împărțit în fâșii tăiate și ele, de-a curmezișul în bucăți de câte un ar. Pe o fâșie se cultivă numai un fel de plante, ear' pe fiecare se află altă combinație: unul e fără nici un îngrășământ, altul

Țiganii s'au socotit
Și la vânat au pornit,

Zice voda dintr'u sine
Stupii stau pe mărăcine.

Alții zic într'un noroc
Stupii stau pe vârf de plop,

Când în pădure au intrat
Stupu 'ndată 'l-au aflat.

Ear' când dau în sus să plece
Plopul era fără clenge,

Lui Dumnezeu s'a rugat
Plopul crengi a căpătat.

Ear' când la stup au ajuns
Toți de bucurie au ris,

Zice voda dintr'u sine
Stați pe loc, că știu mai bine:

Mierea toată se-o mîncăm
Ceara bisericii o dăm,

Mierea toată au mâncat
Și tot nu s'au săturat.

Stați acum pân'în de seară
Să ne-apucăm și de ceară.

Pe Dumnezeu 'l-au uitat
Că la plop crengă 'i-a dat.

Ear' când dau în jos să plece
Plopul numai avea clenge.

Zice voda dintr'u sine
Stați pe loc, că știu mai bine:

Apucați-vă de rînd
Pân' ajungem pe pământ,

Ear' voda striga mereu:
Scuipați în mâni că-i prea greu.

Și când în mâni au scuiplit
Toți de pământ s'au trîntit,

Unii erau schilăviți
Alții cu dinții rînjiți.

De atunci le zic la Țigani cioară
De când au mâncat se moară.

Împărt. de Ioan Rădu, (Valhid).

Mărunțișuri.

Feluri de bani. Profesorul
Câte feluri de bani sânt Nistore?

Studentul Nistor: Sânt bani de hârtie, de aur, de argint, de aramă și de... de buzunar.

Fără ploaie. Ce crește, fără să aibă lipsă de ploaie?

— Fetele, sărăcia și cămeța banilor luați împrumut.

Cum ne-am întâlnit!

— Mamă, d ta unde te-ai născut?

— În Aiud.

— Dar' tata?

— În Cluj.

— Apoi eu?

— Tu în Arad,

— Mirare, totuși cum ne-am întâlnit toți trei la olaltă.

are îngrășământ complet, altul are un îngrășământ cu dominantă în esces, altul are îngrășământ însă fără potasă, altul fără acid fosforic etc., un ar e gunoit cu bălăgar etc. Pa tăblițe se arată cum e îngrășat arul în chestie. Sînt atâtea fășii, câte plante se experimentează. Unele din ele au pomi roditori, viță de vie, plante industriale etc.

Să ne uităm la fășia pe care se cultivă cânepă: cu îngrășământ mineral fără azot, cânepa e galbină, subțire și scurtă. În Iulie abia trece de 70 de centimetri. Cu azot fără minerale, cânepa e ceva mai bună; crește până la 80 centimetri și e de culoare mai verde. Dar' tot e proastă. Cu minerale și cu 40 chlgr. de azot la hectar, cultura e frumoasă, cânepa destul de verde. Înălțimea de 1 m. 50. Cu minerale și cu 80 chlgr. de azot deci cu îngrășământ complet, cânepa e de toată frumusețea. Ajunge la 2 metri. Cu minerale și cu 100 de chlgr., de azot, rolul dominantei se arată; avem cultură intensivă. Cânepa e groasă, dreaptă, verde închisă. Înălțimea poate trece de 3 m. În bucata fără îngrășămintă recolta e așa de slabă, că ai crede, dela 20 pași, că pământul nici nu e sîmănat. După acest zid de verdeată înalt de 3 metri, vezi pe pământ câteva fire de cânepă închircită.

Aceea-și experiență cu cartofii, la cari dominantă e potașa.

La vița de vie, fără potasă, nu ai struguri. Cu îngrășământ complet, via e verde, lemnul se face bine și strugurii sînt din belșug. Dănd 100 de chlgr. de potașă la hectar, ajungem la maximul de roadă: cei mai mulți butuci au 15—20 de struguri uriași.

Cîmpul dela Vicennes dovedește și greșeală celor, ce se întrebă dacă îngrășămintele chimice nu cumva sleesc pământul.

Grănarul din Doștat.

— 5 Febr. c.

Incheiat anul al cincilea dela întemeierea grănarului nostru, ca și în trecut, așa și acum, cu bucurie viuă a vă împărtăși, spre publicare în foaia noastră iubită, sporiul la care am ajuns cu ajutorul lui D-zeu, cu capătul anului al cincilea.

Ne doare însă, că deși statutele noastre le-au cerut mulți domni preoți și învățători, din părți dechilinite ale țării, cu scopul ca și dinșii să le folosească pentru întemeierea de atari grănare, noi le-am trimis tuturor, dar' cu aceea rugare, ca dinșii înființând grănare, să publice despre sporiul grănarelor lor, ca se să indemne și alții să-și înființeze. Durere! că pînă acum nici unul din cei folosiți de noi cu statute, nimic nu a împărtășit spre publicare, semn deci, că nici nu s'au înființat grănarele la dinșii. Acesta e un lucru supărător, pentru-că acuși ajunge cuțitul la os. Povoii îi pornit de sus dela stăpînire, împotriva școalelor noastre, și nu știm, oare mai sînt încă une-ori poate numai luni, și școalele noastre de pe sate, cele mai multe vor fi nămolite de acest povoiu, pentru-că susținerea lor, în condițiile cari ni-se croiesc, numai poate fi cu modru.

Multe lucruri bune se puteau face lanoi încă de mult, și cu mai puține jertfe dar' ne-a lipsit oamenii, cari cu rîvnă să facă începutul, și cu stărniciie, și ceva jertfire de sine să-și și urmeze. Noi însă, pare că-i blăstem din trecut nu vrem a învăța nimic.

Dar' să las la o parte tînguirile și să împărtășesc fapte, ear' voi plugari cetindu-le, rugați voi pe preoții și învățătorii vostri, — să se pună în frunte să vă conducă a înființa grănare ca al nostru și fiți încredințați că în scurtă vreme veți avea mulțumirea că a-ți făcut un lucru bun, carele va ușura nu numai sarcina plătirii învățătorului, dar' veți sta cu fruntea ridicată și fața cu aceia, cari s'ar încerca a se atinge de subsistența școalei voastre.

Toate celea zise pînă aci, primească-le frații plugari cu inimă bună, căci spre binele dinșilor au fost zise. Acum să trec la lucrul de căpetenie.

Noi precum v'am scris la vremea sa, am încheiat socotelile grănarului nostru în anul 1902 cu bani gata în casă de 1963 cor. din care sumă pe anul 1903 sau cumpărat 400 măsuri de cucuruz, și cu taxele intrate dela membrii 161 măsuri, folosindu-se de împrumuturi cu termen de 8 luni aproape jumătate din numărul membrilor — au adus aceste bucate un venit curat de 538 cor. Au mai sporit la grănariu anul trecut, și ofertele marimonioase ale nou alesului cantor-docente dl Iosif Barb, fiul acestei parochii, care au dăruit fondului 53 cor. Au sporit cu arînda dela cimiterul nou dobîndit cu comasația, 60 cor. Au intrat tasele în bani plătite pe trecuții 5 ani, cu 40 coroane dela câțiva membri noi. Ear' Ven. Consistor din Blaj, ne-a ajutat fondul cu suma de 950 cor. cari bani pînă acum se administra la olaltă cu banii bisericeii. Ba au mai incurs vre-o 30 cor. sub titlu de taxe de pomenire pentru morți, și alte venite, cari computate cu %-le capitalului de 950 cor. cedați de Ven. consistor, noi am încheiat socotelile anului 1903 cu suma banilor gata de 2410 cor. cari cu cei depuși la casa centrală în Blaj 410 cor. ear' în contracte la privați 950 cor. dau suma de 3770 cor.

Ear' în bucate avem, ca taxe dela membrii, trecuți de pe 1903, pe anul curent 184 măsuri de cucuruz.

Eată frați plugari, în scurtul timp de 5 ani, noi unde am ajuns, și din plătirea taxelor anuale de membri, nici unul din noi nu este mai sărac, ba încă în lipsă, foarte mulți dintre noi ne-am folosit cu împrumuturi, cu un preț foarte moderat, plătind și anul trecut, măsura de cucuruz numai cu 2 cor. și 10 bani.

Luați frați plugari la inimă sfatul ce vi-l dăm, urmați și voi, unde numai puteți, în faptă ceea-ce am făcut noi înainte cu 5 ani, și fiți încredințați că sporiul nicăiri nu va lipsi.

Un membru.

Deslegarea ghîciturii,

din nr. 1 publicată de Florian Lupșal, (Iva-mare).

Ghîcitura a fost următoarea:

Un părinte trimite copilul seu la tîrg cu 100 coroane. Din suma aceasta copilul are să cumpere 100 dăraabe de vite și anume: un bou cu 5 cor. o vacă cu 1 cor. o oaie cu 10 bani.

Întrebarea câți boi, câte vaci și câte oi a trebuit să cumpere respectivul copil?

Deslegarea:

Copilul a trebuit să cumpere 18 boi cu

câte 5 cor. 90 cor.; 2 vaci cu câte 1 cor.: 2 cor.: și 80 de oi cu câte 10 bani: 8 cor. laolaltă 100 cor.

Bine au deslegat-o următorii:

Teofil Rancea, Sofron Maier, Martin Sila, (june) Eftimiu Drăgan, croitor Nic. Brînduș, inv. Ioan Fernea, Dumitru Apolzan (Bulgaria) Iacob Lupșor Petru Todoran, Vas. Petrașca, Leon Rotar, Leontin Jurconi (june), Nestor Stăngu, Ioan Ciocan, Ioan Muntean, George Burlea, Dim. Bulzan, Marina Pop, Nic. Pastiu, inv. Elisie și Tănăsie Moga, Inocentiu Șenilă, Dum. I. Sărbu, Teodor Mecu, stud. Iuliu Socol, cuop. Ioan Florea, Toma Micșă, preot. I. Andronic. corist, Ioan Stefanescu, Ioan Henegar, Andreiu Ghetie, Andreiu Petrișor, Ioan Despan, Ioan Lupescu, inv. Teodor Mărginean, M. Roman, Axente Savu, Petru Ungur, Adam Stan, croitor, Dim. Gățu, Ilie Petra, Simion Pop, Mih. Lunca, George Duleu, Silvestru Murășean, inv. Flueraș Petru Cristi, George Bogdan, Georgiu de Barbul, Teodor Mărincaș, Laurenție Cocan, comerc. Iuliana Femeșan, Vas. Ploscar, Ioan Sărboviciu, Ioan Lazar Cutean, Valeriu Rus, Petru Han, Reuniunea de inmort. din B. Prund, Trifon Popa, Eremia Bîjin, Ioan G. Morar, Ioan Moga, Nicolae Doboș, Moise Uzum, Eug. I. E. Marinescu, (Iasi), Petru Bojin, Andreiu Mărgineanu, Ioan Pascu, Nic. Frâncu, Ioan Terec, inv. Nic. Șufană, Valeriu Șerban, Ioan George I. Simeon, Nico'au Storian preot gr.-cat. Dumitru Angelani, D. Galdeu, stud. Aurel Domșa, Petru Florea, Petru Suciu, Mateiu Mărginean, George Broșoiu, Part. Popa, inv. pens. George Boboș, George Coman june, Patr. Pinteș, inv. Reun. de cetire și cântări din Coștei, Alex. Curescu, Ioan Păcurar, morar, Irimie Boîdocan, Ioan Dragomir, Nic. Lichiciu, Dumitru Hapa lui Dănilă, Ioan Crăciun, George Cărpinișan, Traian Vancu, Vas. Picișan, Patriciu Pinteș, Ioan Simțion, frantzelar, Nic. Iancu, Nic. Lăscuț, Ioan Besu, Mih. Bărsesnu, Petru Popa, Maria din Câmpie, Panfilu P. Pop, Spiridon Cismaș, reg. horrist, Grig. Lața, inv. Vas. Vlad, Ioan Pacul, Todor Șuteu Dim. Radu, Ioan C. Roman, june, Iosif Bogdan, Petru A. Crăciun, Ioan Sorbun. călțunar, Milos, june (Chișoda), Mărioara Neamț, Nic. Bichiciu, Lica Duca, Vasilie Iliciu, cojocar Ioan Băilă, I. Crișan, Sava Cățana, Sofron Bugar, Petru Baci, Alex. Morar Teodor Nagy, Ioan Folea, Dămian Kismore, Vasile Rosca m. zidar, Nicolae Zbucnea, călță de prăv., I. Marcu Emanoil Rohan, (America), Mih. Iu Murășan, Samoilă Stefanie.

Alții au deslegat-o altfel, dar' tot bine. Num'e acestora îl vom publica în nrul viitor, împreună cu rezultatul sorțirii.

Știri economice, comerc., jurid., industr.

Fabrică de mătăsării în Lugoj. Am scris în un număr de mai nainte, că e proiectată înființarea unei fabrici de mătăsării în Lugoj. Zidirea fabricii se va începe în cîrînd. Statul dă un ajutor. de 1½ milion de cor.

Negoțul estern al Ungariei. Acum a eșit statistica negoțului Ungariei cu străinătatea pe 1903. Mărfurile intrate și eșite din Ungaria sînt în preț de 5263 milioane cor. cu 82 milioane mai mult ca în anul premergător, dar' urcarea se arată cu deosebire la import (mărfuri aduse din afară), care ede 56 milioane, pe cînd esportul se urcă abia cu 24—25 mil. cor.

Reuniuni de înmormântare. În Brad s'a întemeiat o nouă însoțire de înmormântare. În privința aceasta ni-să scriu următoarele din Brad: După o așteptare lungă de aproape 10 ani, credincioșii noștri din Brad au înființat »Reuniunea I de înmormântare a locuitorilor români gr. or. din Brad«. Cu anul nou al nostru 1904 au sosit statutele aprobate după multe modificări făcute la ordinul ministrului de interne. Mulțumită Domnului că și credincioșii noștri țărani au isbit în sfârșit a-și înființa o societate atât de folositoare.

— În Vinerea (l. Orăștie) e pe cale întemeierea unei reuniuni de înmormântare. Statutele sânt aprobate și acum se face înscrierea de membrii.

— Reuniunea de înmormântare din Orăștie este pe cale de înaintare. Averea 'i-a crescut și în anul trecut cu peste 1400 cor.

SFAT.

Impotriva crepării sticlelor de lampe. Adese-ori se întâmplă, că sticlele dela lampe se creapă, făcându-ne astfel necas și pagubă.

Impotriva acesteia se poate folosi cu succes următorul mijloc:

Când cumpărăm sticla, înainte de a pune la lampă, o punem în o oală cu apă rece, apoi punem oala la foc și o lăsăm să fearbă. După aceea luăm dela foc oala și o lăsăm să se recească bine, apoi scoatem sticla, o ștergem de apă și o punem la lampă. Sticlele astfel fierse nu se creapă de puterea flăcării. În modul acesta putem da tărie și păharelor și vaselor pe porțelan etc.

FELURIME.

Coadă falsă. În »Libertatea« din Orăștie cetim următoarea întâmplare ciudată:

Azi nu se mai miră lumea văzând cozi false la femei, mai cu seamă la unele doamne, dar' e cam curios faptul că acum au început și dobitoacele a purta cozi false.

Un om având lipsă de o vacă plecă la târgul de țeară din orașelul din vecinătate, ca să-și cumpere una. Voia însă să aibă o vacă frumoasă, prețioasă și bună de lapte. Ocolii târgul de vre-o câteva-ori, dară vacă pe placul lui nu găsi. Într'un târziu află o vacă frumoasă cum nu mai era în târg alta. O mulseră, lapte da cu prisos, trup avea minunat, în scurt omul se legă cu tot sufletul de vacă și o cumpără cu bani grei. »Să ai noroc de ea« zise vînzătorul, — »să fi sănătos!« îi răspunse cumpărătorul și se despărțiră. Coadă așa frumoasă arare-cri vezi la o vită. Omul se ținea cu țergaș de frunte. Acasă cu nevasta și copiii erau toți voe bună de dragul frumoasei vaci. Deseară o mulseră și o băgară apoi de noapte în staul. Dimineața când se duse femeia cu șustarul la muls, ce să vezi? Vaca nu mai avea coada cea frumoasă de ieri, îi mai rămase numai ciutura. La început omul credea că atari blăstemați din sat 'lor fi batjocorit din ciudă pentru frumșea

vacii, când colo dă cu ochii de coada vacii în gunoiu: vaca adecă avea coadă lipită și peste noapte-'i căzuse, ear' acum nu-'i rămânese nici cu ce să se apere de muște.

Dare de seamă și mulțumită publică.

Biserica noastră din Feleag, protopresbiteratul Sighișoarei, fiind în o stare mică și fără turn și avînd deci lipsă de reparatură și nedispunînd de mijloacele trebuincioase, subscrișii ne-am decis a trimite trei liste de colectare la credincioșii noștri aflători în America, ca să colecteze ceva pentru biserica noastră, și anume lui Moise Pandrea, Nicolae Știrbeș și Ilarion Cloștorfean rugându-'i ca să insiste și pe lângă alții a contribui cu obolul lor. Dintre acestia s'au și grăbit bravul creștin Ilarion Cloștorfean a-și împlini această sarcină, și a colectat frumoasa sumă de 260 cor., care sumă s'a și predat episcopiei parohiale, ear' ceilalți doi însărcinați cu colectarea, n'au trimis încă, dar' credem că nici aceia nu vor întârzia a-și împlini datoria față de biserica, de care aparțin. Suma numită s'a colectat dela următorii creștini aflători în Letonia Ohio (America):

Ilarion Cloștorfean, 20 cor.; Zosim Dița, 10 cor.; Ioan Zachiu, Dumitru Cloștorfean, câte 5 cor.; Nicolae Cloștorfean, Ioan Brocea, Zaharie Dița, Dionisie Stanciu, fiecare câte 10 cor.; Nicolae Stanciu, Achim Beian Ioan Dumitru, Nicolae Dița, Ioan Danciu, George Șolieriu, George Știrbeș, Moise Danciu, Ioan Stanciu, George Stefan, Achim Cristea, George Stanciu, Ioan Mitrea, Ioan Rucoi, Achim Rucoi, fiecare câte 5 cor.; Moise Homorozan, 250 cor.; George Beian, George Pandrea, câte 5 cor.; Ioan Beian, 10 cor.; Nicolae Mihailă, George Mihailă, câte 5 cor.; Nicolae Știrbeș, Ioan Stefan, 10 cor.; Viroana Știrbeș, Achim Brocea, Ioan Bărsan, câte 5 cor., toți din Feleag; Nicolae Bălțescu din Bradu, 2 cor. 50 bani; Victor Radu din Agnita, 5 cor.; George Balteș, Bradu, 2 cor. 50 bani; Petru Beca, Noul rom., 7 cor. 50 bani; Petru Dobrin, Arpașul-inf., Dumitru Prozan, Hetiur, Nicolae Vasu, Arpașul-inf., fiecare câte 2 cor. 50 bani; I. Bărdaș, Zoltan, 5 cor.; Nic. Dobrota, Cornățal, 1 cor. 25 bani; P. Ilie, 1 cor.; G. Toma, Găinar, 2 cor. 50 bani; D. Hoaja, Oprea-Cârțișoara, 2 cor. 50 bani; Samoila Oancea, Scorei, Ioan Cernicu, Oprea-Cârțișoara, câte 1 cor.; Nicolae Ionescu, Sirin (România) 2 cor. 50 bani; Nicolae Popa, Găinar, 1 cor. 25 bani; Nicolae Filip, Dejani, 2 cor. 50 bani; George Gorun, Iosif Varga, George Ivan, câte 1 cor.; Alexandru Gabor, 1 cor. 25 bani, toți din Voila; Dionisie Fogarași, Drăguș, 1 cor. 25 bani; Ioan Rădulescu, Valchid, 74 bani; Nicolae Anghel, Agnita, 1 cor. 25 bani; Roman Bendorfean, Copșa, 74 bani; Chirion Vlăduț, Valchid, 1 cor.; Vasile Cucu, Arpașul-inf., Petru Comșa, Felfeada, câte 2 cor. 50 bani.

Iubiților contribuitori le aducem și pe aceasta cale ferbinteia noastră mulțumită, ear' numele fiecăruia se va pomeni la sf. liturgie în sf. noastră biserică, rugînd pe bunul Dumnezeu să le răsplătească din darul său de sus, ajutându-le a se reîntoarce sănătoși în mijlocul familiilor lor.

Feleag, la Anul-nou 1904.

Zah Măcrean,
epitrop I.

T. Gheaja,
paroch.

I. Bălsan,
notar.

CRONICĂ.

Alegere de notar. În 30 Ianuarie st. n. 1903 sub presiunea dlui protopretor din Reșița, Béla de D'Elle Vaux s'au ales cu aclamațiune de notar în cercul notarial Delinesti (cercul protoprotorial Reșița.) tînărul Alexandru Bocșanu, fost vice-notar în Goruia.

O mare fundație culturală. Fostul deputat Ivan N. Petrovici răposînd zilele aceste în Varasd, și-a lăsat averea sa de două milioane cor. universității din Agram pentru a se deshide la universitate și facultatea de medicină (școală pentru doctori), cum și pentru diferite scopuri culturale croate.

Manevrele împărătești ale armatei austro-ungare se vor ținea anul acesta în Boemia, între localitățile Strokonice și Prachotice. La manevre vor lua parte corpurile de armată 8 (Praga) și 14 (Innsbruck). La manevre va fi de față și Majestatea Sa.

Patru copii. Din Câmpulung (Bucovina) ni-să scrie, că o femeie de acolo, în vîrstă de 40 ani a născut în 15 Ian. c. 4 copii de-odată, 2 băieți și 2 copile.

Foc. În Câmpulung (Bucovina) a ars în 4 l. c. 8 curți și un grajd cu 6 vaci și 6 viței.

Otrăviți. În comunele Obreja, Marga și Glimboca comit. Caraș Severin, s'au îmbolnăvit săptămîna trecută peste 100 de oameni otrăviți prin beutură de vinars, în care a fost oxid de plumb; mai mulți au și murit. Causa otrăvirii este faptul, că cei cari fierbeau vinars au întrebunțat căldări, cari înăuntru erau smălțuite cu plumb, pentru că astfel vinarsul se se face mai tare. S'a pornit o cercetare în cauză.

Episcopul croat Strossmayer și-a serbat în 4 l. c. jubileul vîrstei de 90 ani, fiind felicitat de numeroși stimători. Strossmayer cum se știe e mare patriot croat și nu-'i prietin al Ungurilor.

Portul Turcoaicelor. Sultanul Abdul Hamid s'a hotărît a face reforme în portul femeilor musulmane. Nu-'i place adecă Sultanului, că prea mult prinde rădăcini printre Turcoaiice portul europeanesc. De aceea a însărcinat pe ministri, să-'i facă un proiect de reformă în înțelesul ca portul Turcoaicelor să corespundă tot mai mult prescrierilor Coranului (cartea sfîntă a Mohamedanilor.) Să vede, că Sultanul nu are altceva de lucru.

Cutremur de pămînt. Sîmbătă, în 6 l. c. la 3 ore 52 dimineața s'a simțit în Chezdi Odorheiu un puternic cutremur de pămînt. Au fost mai multe lovituri. Mulți oameni spăriați au fugit din case; nu s'a întemplat nici o nenorocire. — Asemenea a fost tot atunci cutremur de pămînt și în Brașov.

Mulțumită publică. »Reuniunea sod. români din Sibiu«, pe lângă alte năsuințe nobile și folositoare, cu cari se ocupă pentru deșteptarea și cultivarea membrilor săi, de câțiva ani încoace, subauidabilul interes și zel al presidentului ei dl Victor Tordășianu, urmărește și frumosul obicei, colectînd — de astădată — prin mijlocirea »Despărțimentului femeesc întregitor« bani, vestminte și alimente, pe cari apoi le distribue numărșilor săraci din Sibiu, în ajutorul »Nașterii Domnului«.

Din acele daruri, fiind și în anul acesta împărțșiți un număr însemnat și dintre elevii școalelor noastre, în numele acestora, subscrișii învățători ne vedem îndemnați a exprima cele mai sincere mulțămiri, în deosebi »Despărțimentului femeesc întregitor« al acelei reuniuni, cum și tuturor acelor, cari au conlucrat la realizarea acestui frumos și creștinesc obicei. Sibiu, 28 Decembrie 1903. Toma Joandrea, Candid Popa, Lazar Negrilă, Coman Gligor, învățători.

Métase-Foulard dela 60 cr. până la fl. 3 70 p. met. pentru blouse și rochii Franco și vama plătită, livrată acasă. Asortiment bogat de mostre se trimite cu reîntoarcerea poștei.

Henneberg,

5-30

fabricant de mătăasă Zürich.

Anunt.

Cine are oi călbejite și doresc a le vinde să se adreseze la administrația »Foi Poporului« în scris sau verbal. 16 2-3

Avis!

Un individ care au fost de vro 18 ani aplicat la lucruri notariale cu praxă, caută ocupațiune la vre-un institut românesc în patrie fie chiar și în România, pe lângă o leafă convenabilă bagatelă la început; de dorit ar voi în România ceia ce doresc, a se adresa la redacțiunea acestei foi. 12 3-3

Miere de stup în floare delicatesă

curată, veritabilă, în sticle de $\frac{1}{4}$ - $\frac{1}{2}$ chlgr., chilo-gramul de miere costă 1 cor. 50 bani., 1 dosă netto $4\frac{1}{2}$ chlgr. de miere costă loco: 5 cor. 70 bani la firma:

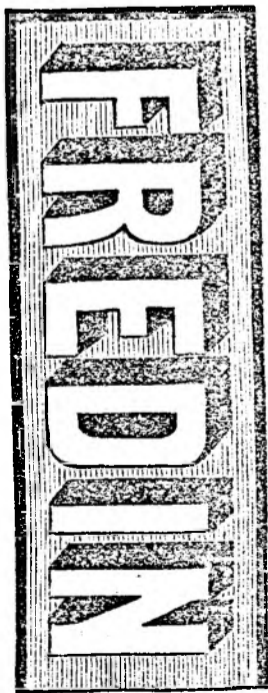
Carol Arz, strada Cisnăniei,
și

Franz Hantschel, stupar,
strada Dumbrăvi (Jungenwald nr. 12).

Acesta din urmă espedează cu rambursă: 1 dosă de miere de $4\frac{1}{2}$ chlgr. cu 6 cor. 20 bani. 2 sticle elegante à 1 chlgr. 4 coroane; 4 sticle elegante à $\frac{1}{4}$ chlgr. 4 cor. 80 bani. 27 2-5

Fr. nco la ori care posta. • Serviciu prompt și solid.

Cereți numai

de-al lui

Selle & Kary's

cel mai bun mijloc de curățit pentru orice încălțăminte fine

Galbin și negru

Cu deosebire e de recomandat pentru ghetete boxcalf, oscarina, chevreaux, și de lak.

Viena, XII/1. 25 2-20

Institut de credit funciar din Sibiu.

Strada Pintenului nr. 2.

Imprumuturi hipotecare pe anuități.

Scrișuri funciare, scutite de dări.

ce se pot lombarda la banca austro-ungară, se pot depune la toate tribunalele ungare de stat drept cautiune și vadiu și ca cauțiun de căsătorii militare

Depuneri spre fructificare.

Dajdia la interesele dela depuneri o plătește institutul.

Escomptare de cambii.

Avansuri pe efecte publice.

Credite de cont-curent contra intabulări și altă garanță.

Esecutarea de fiecare afaceri de bancă și de zarafie prin

Cassa de schimb

Sub condițiuni culante, mai cu seamă:
cumpărarea și vânzarea de efecte publice
monete străine,

răscumpărarea cupoanelor și efectelor sortate,
incasarea de cambii, checuri și asemnări,
predarea de asemnări și bilete de credit
pentru străinătate,

ingrijirea de coale de cupoane.

luarea efectelor în deposit spre păstrare,

închirierea de resorturi de casse de fer

(safe deposits), sigure contra incendiului
și a spargerii, etc. 140 7 26

Informațiuni amenunțite se dau cu bunăvoință și fără spec.

Nr. 160 F.

Oroloage, obiecte de aur și de argint deposit dela fabrica

Iulius Erös

Sibiu (Nagyszeben) str. Cisnădiei 3.

Cel mai mare deposit

din Transilvania dela fabrică, de oroloage, juvaeri, obiecte de aur și de argint al lui Iuliu Erös, Sibiu (N.-Szeben), strada Cisnădiei nr. 3

Toate obiectele de aur și de argint sunt probate și esaminate oficios și pe fiecare obiect este oficială vizibilă „marca“, afară de aceasta se dă garanță în scris despre veritatea fiecărui obiect.

Prețuri - curante ilustrate se dau la cerere gratis și franco. 61 19-26

Nr. 160 F. Orologiu de nickel, cu copetiș dublu, foarte masiv 7 cor. 50 bani.

Lanțuri de nickel 50, 70, 100, 140 bani.

Lanțuri de argint 2 cor. 90 bani până la 10 cor. Șinoare pentru orologiu, 20, 30, 50 bani.

Pe sezonul

Carnevalului

imi permit cu toată stima a recomanda pentru cas de trebuință atelierul meu fotografic, care e întocmit și pentru fotografiări de seara cu lumină electrică.

Ore de fotografiare până la 7 ore seara, în cas de anunțare înainte se fac luări și după 7 ore.

Cu deosebită stimă

16-

Wilhelm Auerlich,

Strada Cisnădiei 53.

Berea cetățenească de Budweisz.

Am onoare a face cunoscut p. t. public, că berea mea foarte fină a sosit proaspătă tocmai acum și se poate căpeta numai la mine

Cu deosebită stimă

Martin Hartmann,

birtaș, Piața mare 9.

Sigură vânzare:

Fabrica de bere cetățenească, îndreptățită pentru fabricarea de bere, în Budweisz, întemeiată la 1795.

Furnisorul de curte al Maiestații Sale regelui de Württemberg.

22 2-

Senegin

contra tusei, răgșelii, durerii de piept, ofitei, tusei măgărești, catarului, astmei, greutateii de respirat, lungeării și tusei sêci. **Vindecă sigur și repede** Prețul 1 cor. 20 fl. și 2 cor.

Capsle unsoare. Contra durerii de oase, podagrei, reumatismului, răcelilor, durerilor de cap, dinți și nervi, precum și scrintiturilor. Cele mai îmbătrânite boale le vindecă Prețul 1 cor. 20 fl. și 2 cor.

Centarin. Contra morburilor de stomach, precum lipsa de apetit, mistuirea rea, catarul și aprinderea de stomach, greața și vomarea, sgârșciurile cele mai grele. Leac sigur. Folosește și la curățirea sângelui. Prețul 1 cor. 20 fl. și 2 cor.

Kaljodsarsaparil. Mijloc escelent pentru curățirea sângelui la sifilis, morburile tinerețelor 1 sticlă 2 cor.

Laxbonbons. Inchiderea scaunului e cauza diferitelor morhuri, precum palpitarea de inimă, amețeli, dureri de cap și altele. Deci cine suferă de inchiderea scaunului numai decât să comandeze Laxbonbons zaharele purgative, plăcute și dulci la luat. Prețul 1 cor.

Cornel Dameter. 137 8-10 apotecar în Békás Megyer. (Budapest mellett).

Prima
Fabrică ardel.
de casse
c. și reg. privilegiată

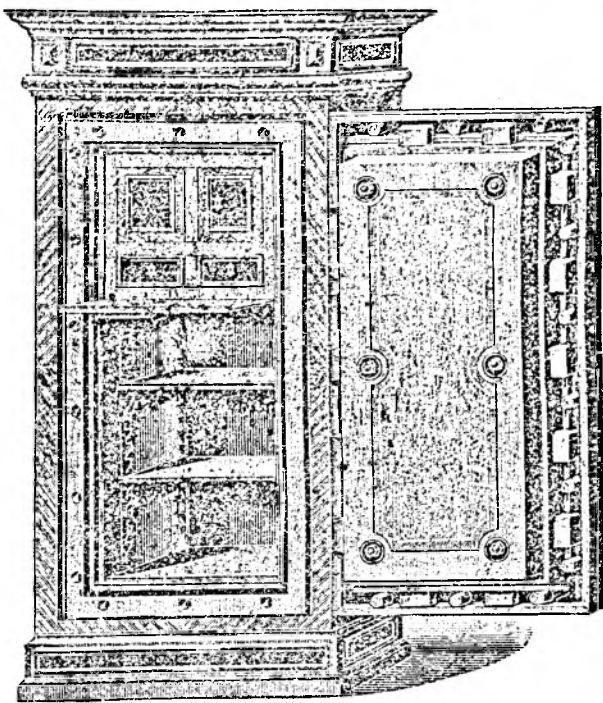
R. ÖSZY

SIBIU, Piața Hermann 1, și str. Cisnădiei 6.
își recomandă:

Cassele sale pancerate de fer sau oțel pentru păstrarea de bani, cărți și documente, sigure contra focului și spargerii și făcut din o singură bucată de fer sau oțel; cassele sunt provăzute cu legături nevizibile și de aceea ofer cea mai mare siguranță contra spargerii.

Sunt foarte recomandabile pentru oficiole comunale, bisericesti cum și de matricule, cu prețurile cele mai estine socotite se vënd după tocmeală, cum și cu achitarea în rate a prețului.

Liste de prețuri la cerere se trimit gratis și franco. 164 7-10

Espediție de carne, — cârnați și cãrnuri afumate.

Șuncă, tinără, cu os, . per Khlg. 1.60	Cãrnați de Cracovia, tăiat dur > > 1.40
rotundă fără os 1.80	> > > fin > > 1.40
fară slănină 1.60	De Brannschweig > > 1.30
Solduri, rotunde, fără os 1.50	Cãrnați de Paris (Pariserwurst) > > 1.30
nerotunzite > slănină 1.30	> > polonezi (Polnische-wurst) > > 1.20
Carré, retezată 1.50	Presswurst 1.10
Carne afumată cu coaste 1.60	Cãrnați cu aiu 1.40
Slănină pentru pâne, grasă 1.60	> > fără > > 1.40
in fășii, papricată 1.20	> > ardelenesti cu aiu > > 1.50
afumată 1.50	> > fără > > 1.50
Salamă I-a, ung. pro Ian > > 2.50	> > de sardele 1.30
la lună 10 h. pro kg urcare, > > > șuncă, neferți > > 1.80	> > > limbă 1.30
Cãrnați de vëndat din carne de > > > șuncă per kg. 1.40	

Mai departe slănină crudă, Bauchfilz, unsoare de porc de casă, burlinci, untură de porc, carne proaspătă de porc, tăiați totdeauna proaspet, cu prețurile de zi cele mai ieftine Colli de postă cu rambursă; listă de prețuri la cerere.

Iosif Theil,

fabricant de salamă și cãrnuri afumate.
Mediaș (Transilvania).

2 6-01

„REVISTEI FOLOSITOARE”

se va începe publicarea operei

Mica garnisoană sau Scandalele din armata germană

— De locotenentul BILSE —

Locotenentul Bilse a fost condamnat la 6 luni de închisoare, fiindcă a zugrăvit vieța militară așa cum o cunoaște, ear' cartea sa a fost confiscată în Germania. Tipărită însă din nou în Austria, într'o singură lună s'au vëndut 300.000 exemplare. Această operă singură represintă valoarea totală abonamentului anului întreg al revistei. Nr. 2 va mai conține:

Tabla de materie a numărului 2.

Mica garnisoană sau scandalul din armata germană, de locotenentul Bilse — Causa orbirei cailor. — Durerea de măsele și vindecarea lor într'un moment. — Tenia (Panglică). — Degerături. — Pedagra. — Ingrijirea fuxiilor în timpul iernei. — Rozierii (urmare). — Furtunile tinereței (urmare). — Conservarea prin sterilizare a mustului de fructe sau struguri. — Spoitul cu var. — Oglinda stupilor. — Cum se deosebeste olanda de bambac. — Cel mai bun mijloc de a face cismele impermeabile. — Cum se stîrlesc păduchi la animale. — Cum se obicinuiesc scroafele cu purcei străini. — Valoarea cenușei ca îngrășămintă. — Prepararea oțetului din vin. — Grânele mucezite. — Cadavre de legume. — In contra cătrănirii pomilor fructiferi. — Ingrijirea frumuseței. — Boalele de stomac. — Diverse. — Moda.

Tabla de materii din nr. 1.

Bronșita. — Astma. — Dieta la Podagră. — Scăpare de guturaiu. — Tinctură de iod contra înțepării insectelor. — Laptele. — Rozierii. — Nu culegeți fructele prea de timpuriu. — Ingrășămintă artificială a livezilor de pomi. — Despre apăpatul vitelor. — Despre nutrețul de iarnă. — Castani sêlbateci ca nutreț. — Direcția creșterii cailor. — Furtunile tinereței (roman). — In contra paraziților din grâu. — Cultivarea pomilor în ghivece. — Frunze de varză asupra laptelui. — Difteria la găini. — Cel mai timpuriu nutreț verde. — Cum trebuie nevasta sê-și trateze bărbatul? — Importanța somnului. — Cel mai nou sport al damelor în Anglia. — Ce însemnează numele de „Cara-George”. — O statistică muzicală. — Șiretenia unui nebun. — Consolare religioasă în pușcărie. — Un bine-făcător. — Corpul delict. — Trenul mixt. — Causa principală. — Fără răutate. — Pensionarul. — La dantist. — Doi drept unul. — Un judecător drept. — Dorință nevinovată. — Șaradă. — Meserie grea. — Cum se facem din haine vechi lucruri folositoare.

Abonamentul pe an este 5 cor. pe 1/2 an 2.50.

Editura librăriei IG. HERTZ
București.

18 3-3

Banca de asigurare

„TRANSILVANIA”

din Sibiu

107 10-

— Intemeiată la anul 1868 —

în Sibiu, strada Cisnădiei nrul 5 (edificiile proprii),

asigurează în cele mai favorabile condiții:

contra pericolului de incendiu și esplosiune, edificii de ori-ce fel, mobile, mărfuri, vite, nutrețuri și alte produse economice etc.

asupra vieții omului

în toate combinațiile, capitale pentru casul morții și cu termen fix, asigurări de copii, de studii, de zestre, rente pe vieța întreagă etc. etc.

Asigurări populare fără cercetare medicală

Asigurări pe spese de înmormântare cu solvirea imediată a capitalului.

Valori asigurate contra incendiului: Capitale asigurate asupra vieții:
95,727.010 coroane. 10.102.362 coroane

Dela întemeiere institutul a solvit:
pentru despăgubiri de incendii 3,249.332 c. pentru capitale asigurate pe vieța 2,920.063 c.

Oferte și ori-ce informațiuni se pot primi dela:

Direcțiune în Sibiu, str. Cisnădiei nr. 5 etagiu I., curtea I., și prin agenturile principale din Arad, Brașov, Cluj, Făgăraș și Timișoara, precum și dela subagenții din toate comunele mai mari.

De vânzare.

O casă provăzută cu trei odăi, culină, pivniță, o verandă și alte zidiri laterale la poziție frumoasă având curte și grădină în mărime de 600 □ metri.

Din cauza mutării se vinde din mână liberă cu un preț foarte moderat. Doritorii să se adreseze la

Isidor Fizeșan,
lăcătuș-mașinist.
Brăd (Hunyadm.)

32 1-2

Avis!

Un candidat de avocat cu stil perfect maghiar și român — se primește în cancelaria avocatului Dr. Mátyás Lázár, Sibiu strada Urezului nr. 11. 30 1-3

Atențiune!

Se aduce la cunoștință economilor noștri, că în apropierea Sibiului spre dealul Ocni se află de vânzare din mână liberă o grădină în mărime de 9 jugere în 661 stâng. □, care e foarte potrivită pentru albinărit și prăsilă de porci etc., conținând peste 100 pomi nobili precum și mai multe sute de vișini și alte feluri de pomi. Detaluri la

D. Sêrbu,

16 2-

Strada Lungă nr. 11.

Publicațiune.

Comuna Ilmbav, — pretura Nocrichiu esarîndeză pe calea licitațiunii publice dreptul de cărcimărit pe anii 1904, 1905 și 1906. Licitațiunea se va ține în 24 Februarie a. c. la 10 ore a. m. în sala cea mare a comunei Nocrichiu

Oferte în scris se primesc numai până la deschiderea licitațiunii.

Prețul strigării e 700 cor. anual, vadiul 10%.

Condițiunile de licitare se pot privi ori când în cancelaria comunei Ilmbav.

Ilmbav, în 2 Februarie 1904.

Primăria comunei:

Iosif Luca,
primariu.

Proceptin Marlin,
notariu

500 florini plătesc celui-ce ar mai căpeta vre-odată durere de dinți ori îi va mirosi gura după-ce va folosi apa de dinți a lui Bartilla, o sticlă cu 35 cr. Pentru trimitere franco 48 cr. deosebit. Ed. Bartilla-Winkler Viena 19/1. Sommergasse 1. In Sibiu: în farmaciile: în Piața mare 10; în Piața mică 27; strada Cisnădiei 59; ulița Turnului (Saggasse); ulița Ocnei 2. In Bistrița: farmacia lui Herbert Sebeșul-săsesc; farmacia Lederhîlger; Sighișoara: farmacia lui Ligner. Se se ceară pretutindenea apriat apa de dinți a lui Bartilla. Denunțări de falsificare vor fi bine plătite. La locurile unde nu se poate căpeta, trimit 7 sticle cu 2 fl. 60 cr. franco. 5 3-

Pâne de casă

albă, semialbă și neagră de

bunătate escelentă la

Gustav Fabritius,

206 4-

Sibiu, strada Turnului nr. 9.

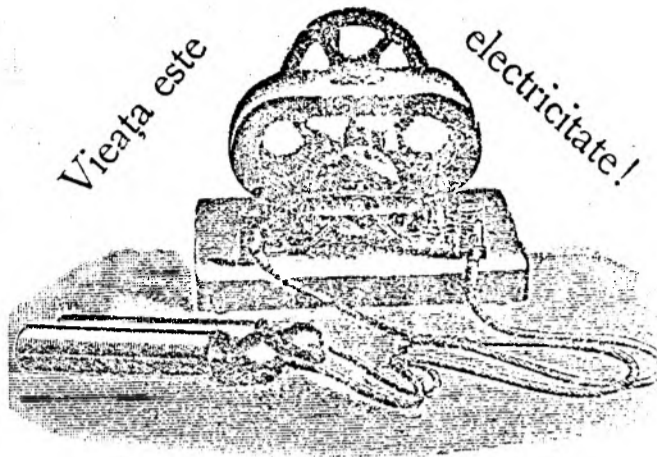
Se trimite și acasă.

Reînnoirea și lungirea vieții cu „Electrophor“-ul original de America.

Istrument medical electric vindecător, pentru folosință privată!

Atrag atențiunea oamenilor cari pătimesc de morburii și sînt slabi, asupra acestui instrument de electricitate și le dau sfatul ca să-l folosească pentru-că:

Elektrophor-ul întărește nervii, reînnoiește sângele, ne redă mîntea și simțirile agerite. Asigură lucrarea regulată a sîngelui și nervilor și ne scutește de toate morburile.

Dr. Bourg, vestitul profesor de la facultatea de medicină din Paris astfel s'a declarat despre „Elektrophor“: Un numai mătricie, reuma, sgîr-ciurile, nervii și asth-ma au vindecat'o, acolo unde știința medicilor n'au mai putut ajuta, ci și morburile de nervi, durerile de cap, colica, sunetul urechilor, nedormirea, hipocondria dar' mai cu seamă au vindecat în mod minunat stricături de vinele de auz în vre o cîteva zile, ba în multe casuri chiar în cîteva clișuri.

Morburile femești dau aproape vindecare sigură. Ba chiar și femeile în stare lîncu-vîntată îl pot folosi cu succes bun.

Nu se strică!

Costă Coroane 10.

Un aparat mai mic pentru cameni mai slabi.

Ține pe vecie!

Costă Coroane 20

Un aparat întreg pentru vindecarea boalelor învechite.

Trimitîndu-se bani înainte ori cu rambursă le espedează îndată reprezentantul din Europa a firmei „Elektrophor Co. Limited“.

AUFFENBERG JÓZSEF, Budapest, Huszár-utcza 6.

Magazinul de lumini și săpun

al lui

RUDOLF HENTER

Sibiu, strada Faurilor nr. 7.

recomandă

lumini de ceară și de stearin

în ori ce mărime și escutare, cu prețurile cele mai ieftine. Mai departe săpun uscat de prima calitate, leșie și vinețeală.

Truste de sêu

23 2-3

Negutătorie cu vechiu renume, esistînd de 53 ani.

Hugo Lüdecke

giuvaergiu

Sibiu, Piața-mare.

Cel mai mare deposit de giuvaere, obiecte de podoabă, obiecte de aur și argint de tot soiul. Deposit de fabrică de utensilii bisericesti, pentru bisericile gr-orient și gr-cat. 156 7-10

George Schenker & Fiu

Fabrică de spirt și deposit liber de spirt

Sibiu, — Hermannstadt, — Nagyszeben.

Ofer rămânînd liber, contra netto casa și dela fabrică sau deposit liber

ff. 96%, Spirtrafinade, ... pr. 10.000 Lt. %, Cor. 1.50

ff. 93%, Spirt crud. . . . . , , , , , , , , , , , 1.48

ff. Licheuri de tot soiul, apoi rachiuri sau rum obicînit la luarea unui sortiment de 25 Lit. sau și 25 Lit. de o calitate pe litră , 1—

La procurarea cu rambursa de spirt sau raffinade este de dat ca arvonă pentru dările corîspunzătoare de fiecare Lit Cor. 1.—. 112 15-52